

## Polisk utleie – med tariffavtale

– Hei, sier Krzysztof Wasilewski og klatrer ned fra stillaset.  
Han jobber på et skolebygg i nærheten av Kragerø, for utleiefirmaet Dolve Craftsmanship.  
Det første utleiefirma med polske ansatte som har skrevet tariffavtale med Fellesforbundet.

### TEKST OG FOTO: BERIT MORLAND

Fellesforbundet i Telemark kjører langt fra noen slak linje overfor utleiefirma. De skal ha tariffavtale og godkjennes av tillitsvalgte. Adecco, som ikke har tariffavtale, har for eksempel hatt problemer med å få innpass i Telemark av den grunnen.

– Så jeg er forsøkskanin, sier Johnny Dolve, bedriftsleder i Dolve Craftsmanship. Den 27. oktober skrev Fellesforbundet tariffavtale med firmaet hans, som til nå har ansatt seks polakker. Alle er leid ut til arbeidsplasser i fylket. Og alle er fagorganiserte.

### 135 kroner timen

Det var nok en del samtaler Grenland Bygning måtte ha med Johnny Dolve i forkant, før en avtale kunne underskrives.

Men Dolve, som har bakgrunn fra sjøen og kommer fra en jobb som maskinist på et cruiseskip, tenkte til slutt at det kunne være en fordel for firmaet å vise til tariffavtaler og ordna forhold.

– Jeg ser det som en form for kvalitetsstempel. Både overfor seriøse firma i bransjen og for å få ansatt best mulig arbeidskraft.

Kanskje spilte det også inn at han sjøl har vært igjennom plutselig utflagging, rasing av avtaler og oppsigelser.

Tariffavtalen gir de polske ansatte 135 kroner timen i lønn, pluss verktøy og kjøring. Bolig og mat blir ikke trukket av lønna – det ordner de ansatte sjøl. De trekkes 1,8 prosent i kontingent.

– Lønnsnivået ligger faktisk på linje med det som bygningsarbeidere har i Kragerø. I Bamble ligger det litt høyere. Men det er jo ikke langt unna nivået du får med allmenngjøring. Alt tatt i betraktning, syntes vi dette var greit, sier leder i Grenland Bygning, Arne Hagen.

### Reisende

– Så dere er fagorganisert?

– Of course.

Krzysztof Wasilewski og Piotr Smigielski, begge fra Gdansk-området, har klatret ned fra stillaset og sitter på brakka. Krzysztof snakker godt engelsk. Det gjør ikke Piotr.

Da de søkte jobben, fikk de høre at dette var en organisert bedrift. Og de fikk vite lønnsnivået. Som var meget bra, i forhold til andre jobber de har hatt.

– Vi har jobbet lenge i utlandet. 11 år i Italia, litt i Tyskland. Nå valgte vi Norge.

– Hvorfor Norge?

En kan undres hvorfor. Isen ligger speilglatt på veien opp til byggeplassen, vinden river og det er en av disse januardagene som aldri blir helt lyse.

– På grunn av lønns- og arbeidsforhold. Italia har bra klima, men forholdene i bransjen er dårlige. Det er for eksempel mange innvandrere, særlig fra Nord-Afrika, som jobber svart for nesten ingen ting. Det er svak kontroll og mange ulovligheter som foregår. Det påvirker hele bransjen.

– Har dere vært fagorganisert i Polen?

– Vi dro fra Polen før kommunismen falt. Da sto Solidaritet sterkt, og mange var organisert. Nå er fagbevegelsen svak. Jeg har inntrykk av at både fagforeningsledere og politikere i Polen tenker bare på makt. Ingen tenker på hvordan arbeiderne har det, sier Krzysztof.

## **Språk og fag**

Begge søkte jobben etter en annonse i en avis. Dolve samarbeider med et rekrutteringsfirma i Polen, og satser på å få dyktige fagarbeidere med noe språkkunnskaper.

– Det krever mye arbeid. Vi fikk inn 1000 søknader med CV og referanser. Etter kryss-sjekking av referanser og papirer har bare 200 passert. Og selv da måtte jeg sende hjem to av dem jeg ansatte. De svarte ikke til kravene.

Nå mener Johnny Dolve at han har skikkelige folk. Det har vært god tilbakemelding fra en stor entreprenør som Kruse Smith, der han har hatt folk. En av grunnene tror han er at når han leier ut folk til et firma, skal det alltid være en blant dem som snakker godt engelsk.

– Hvorfor ville du rekruttere polske arbeidere?

– Jeg har erfaring med polske arbeidere fra sjøen. Jeg kjenner polakker som pålitelige, gode fagarbeidere og interesserte i å gjøre en jobb.

Men han er ikke sikker på om det blir brød eller død av virksomheten. Det kommer an på konkurransen og innstillingen til norske byggherrer.

## **Ønsker billigsalg**

Det er byggeboom i Grenland og det er bruk for arbeidskraft. Det var derfor Johnny Dolve ville satse i bransjen – med ordentlige forhold og kvalitetssikret arbeidskraft.

Men han er ikke helt sikker på hvordan det går.

– Vi har jo jobbet for Kruse Smith og andre seriøse firma. Men utleiebyråer er jo de siste som kommer inn og de første som går. Dessuten må jeg si jeg har blitt litt overrasket over byggebransjen. Jeg opplever at firma som ringer på våre annonser, forventer at polsk arbeidskraft skal være atskillig billigere enn det jeg kan tilby. Flere bli forundret over at vi har polske arbeidere på tarifflønn. Blant disse er også firma som regnes som seriøse, sier Dolve.

– Det er litt tankevekkende hvis den gjennomgående holdningen i bransjen er at polakker skal være underbetalt.

## **Prøvekanin**

Også for Fellesforbundet er tariffavtalen med Dolve Craftsmanship en utfordring. Nye spørsmål settes på dagsordenen. Ett av dem er kontingenten – om det er riktig å gå ned fordi arbeidere bosatt i Polen ikke får samme nytte av forsikringsordninger som norske arbeidere. Det er også det evige spørsmålet om arbeidstid – som alle uten fast bolig på arbeidsstedet, ønsker polakkene lengre arbeidsdager. Det er også uavklarte spørsmål om permitteringsregler, om turnus og hjemreise.

Foreløpig betaler Dolve for oppreisen til de polske arbeiderne.

– Vi diskuterer også å sette i gang språkkurs, i første omgang polsk, men litauisk er like aktuelt når du ser på hvem som kommer reisende hit til fylket, sier Arne Hagen.

– Så det er nok riktig å si at denne avtalen er en prøveklut for hele forbundet. Det er bra vi kommer i gang.